

U.G. 6th Semester Examination - 2022**SANSKRIT****Course Code: BSNSDSHT5 [DSE-5]****Course Title: Environmental Awareness in
Sanskrit Literature**

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.**Candidates are required to give their answers in their
own words as far as practicable.*

1. अधस्तनेषु दशप्रश्नानां यथेच्छमुत्तरं सरलसुरगिरा प्रदेयम्:
1×10=10
- 'पर्यावरणम्' पदस्यास्य कोऽर्थः?
 - मनुमते अग्नेः कस्य उत्पत्तिर्भवति?
 - कः दिवसः विश्वपरिवेशदिवसरूपेण पालितो भवति?
 - आचार्यमनोः मतानुसारेण वायुः कस्माद् उत्पद्यते?
 - ऋतुसंहारे कति ऋतूणां वर्णनां क्रियते?
 - 'वृतावृत' इति पदेन किं बुध्यते?
 - कति महाभूतानि सन्ति?
 - कालिदासस्य कस्यां रचनायां हिमालयस्य वर्णनम् अस्ति?

- केन वेदेन सह ईशोपनिषदः सम्बन्धोऽस्ति?
- कः भवति स्वेदजजीवः?
- ऋग्वेदानुसारेण जलस्य कति प्राकृतिकाः उत्साः वर्णिताः?
- वायोः अधिष्ठात्री देवता का?
- परिवेशस्य भौतोपादानानि कानि?
- किमिदं विश्व-उष्णायनम्?
- 'दिव्य' इत्यनेन किं बोध्यते?

2. अधस्तनेषु यथेच्छं प्रश्नपञ्चकस्य संस्कृतभाषया उत्तरं प्रदेयम्:
2×5=10
- अष्टमूर्तिधरः? अष्टमूर्तेः नामानि लिख्यन्ताम् ।
 - मेघदूते कस्य समयस्य वर्णनमस्ति? काव्यस्यास्य रचयिता कः?
 - परिवेशसंरक्षणाय के भवन्ति पञ्च प्राथमिकाः उत्साः?
 - पञ्चमहाभूतानि कानि?
 - वायुदूषणस्य कारणद्वयं लिख्यताम्।
 - केन प्रकारेण जलसंरक्षणं क्रियते?
 - 'पर्यावरणम्' शब्दस्यास्य समार्थकशब्दद्वयं लिख्यताम्।
 - अथर्ववेदानुसारेण 'छन्दांसि' इति नाम्ना किं बुध्यते?
3. अधोनिर्दिष्टेषु द्वयोः टीका विरचनीयाः 5×2=10
- वृक्षरोपणस्य उपयोगिता

ii) अभिज्ञानशाकुन्तले प्रकृतिः

iii) महाभूतानि

4. कस्यचिद् **एकस्य** उत्तरं देयम्: $10 \times 1 = 10$

i) संस्कृतसाहित्ये परिवेशसचेतनता- आलोच्यताम्।

ii) प्राकृतिकसम्पद-अरण्य-पशुपक्षिवृक्षाणां संरक्षणविषये एका धारणा स्पष्टीक्रियताम्।

iii) उपनिषत्सु पर्यावरणम्-इत्यस्मिन् विषये कश्चन प्रबन्धः लिख्यताम्।
